

BELGISCHE SENAAT**ZITTING 1965-1966.**

7 JUNI 1966.

Ontwerp van wet betreffende de uitkering tot levensonderhoud na echtscheiding.

AANVULLEND VERSLAG
NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
JUSTITIE (1) UITGEBRACHT
DOOR DE HEER DUA.

DAMES EN HEREN,

Bij de behandeling in openbare zitting van dit wetsontwerp bleek het wenselijk dat de Commissie voor de Justitie vooraf een onderzoek zou wijden aan de amendementen, ingediend door de heer Jottrand en de heer Rolin (Gedr. Stukken Senaat n° 100 en 138, zitting 1965-1966). Uw Commissie beraadslaagde daarover op haar vergadering van 5 mei jl.

De bijzonderste wijziging aan de tekst, door beide indieners van amendementen voorgesteld, strekt ertoe een termijn van 5 jaar vast te stellen binnen dewelke de aanvraag tot uitkering dient te geschieden. Na verloop van de termijn van 5 jaar na overschrijving van de akte van echtscheiding zou een aanvraag tot uitkering van levensonderhoud als niet ontvanke-lijk moeten verworpen worden.

(1) De volgende leden hebben aan de beraadslagingen van de Commissie deelgenomen :

De heren Rolin, voorzitter; Ancot, Custers, De Baeck, Dulac, Hambye, Herbiet, Housiaux, Ligot, Lilar, Oblin, Robyns, Van Bogaert, Van Cauwe-laert, Vandekerckhove, Van Hoeylandt, Van Laeys, Van Pé, Vermeylen en Dua, verslaggever.

R. A 6623.*Zie :*

Gedr. St. van de Senaat :

360 (Zitting 1964-1965) : Ontwerp overgemaakt door de Kamer van Volksver-tegenwoordigers.

68 (Zitting 1965-1966) : Verslag;

100 (Zitting 1965-1966) : Amendementen;

138 (Zitting 1965-1966) : Amendement.

SÉNAT DE BELGIQUE**SESSION DE 1965-1966.**

7 JUIN 1966.

Projet de loi relatif à la pension alimentaire après divorce.

RAPPORT COMPLEMENTAIRE
FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE (1)
PAR M. DUA.

MESDAMES, MESSIEURS,

En présence des amendements déposés par M. Jottrand et par M. Rolin (Doc. Sénat, n° 100 et 138, session de 1965-1966), le Sénat avait décidé le renvoi du projet, aux fins d'un examen complémentaire. Votre Commission y a procédé au cours de sa réunion du 5 mai dernier.

Les deux amendements prévoient essentiellement que la demande en allocation d'une pension doit être introduite dans les cinq ans de la transcription de l'acte de divorce. A l'expiration de ce délai, toute demande serait irrecevable.

(1) Les membres suivants ont participé aux délibérations de la Commission :

MM. Rolin, président; Ancot, Custers, De Baeck, Dulac, Hambye, Herbiet, Housiaux, Ligot, Lilar, Oblin, Robyns, Van Bogaert, Van Cauwe-laert, Vandekerckhove, Van Hoeylandt, Van Laeys, Van Pé, Vermeylen et Dua, rapporteur.

R. A 6623.*Voir :*

Documents du Sénat :

360 (Session de 1964-1965) : Projet transmis par la Chambre des Représentants

68 (Session de 1965-1966) : Rapport;

100 (Session de 1965-1966) : Amendements;

138 (Session de 1965-1966) : Amendement.

De verslaggever zet de redenen uiteen waarom hij meent deze wijziging van de tekst niet te kunnen aanvaarden :

1. Het vaststellen van deze termijn zou een voordeel betekenen voor het stelsel van de echtscheiding tegenover dit van de scheiding van tafel en bed, waar per essentie de uitkering tot levensonderhoud steeds kan worden gevraagd en herzien;

2. Er kunnen onrechtvaardige toestanden ontstaan wegens het feit dat de onschuldige echtgenoot bij het bekomen van de echtscheiding niet in de omstandigheden verkeerde om een pensioen te kunnen aanvragen. Enkele jaren later kan de toestand echter gewijzigd zijn en dan zou hij dus geen recht meer kunnen laten gelden. Dit komt niet redelijk voor, zoveel te meer waar het voorgestelde wetsontwerp precies de mogelijkheid van herziening en aanpassing schept.

Aan deze argumenten wordt nog de beschouwing toegevoegd dat in feite bij elke echtscheiding een uitkering zal worden gevraagd om te ontkomen aan het verval van recht dat zoniet na de termijn van 5 jaar zou ontstaan.

De indieners der amendementen laten gelden dat de juridische aard van het pensioen na scheiding van tafel en bed niet dezelfde is als deze van de uitkering na echtscheiding. Zij zijn overigens van oordeel dat het wenselijk is de betrekkingen tussen de gewezen echtgenoten tot een minimum te herleiden en na verloop van een zekere periode elk verhaal uit te sluiten. Hierop wordt echter geantwoord dat het wetsontwerp precies de mogelijkheid schept van een herziening in geval van noodzakelijkheid of gewijzigde behoeften of middelen.

Tenslotte wordt het amendement betreffende de termijn van 5 jaar door de Commissie verworpen met 7 tegen 3 stemmen.

*
**

Het tweede amendement van de heer Jottrand strekt ertoe in het derde lid van het artikel een wijziging te brengen ten einde duidelijk te bepalen dat de tot uitkering gehouden echtgenoot eventueel tot betaling van een kapitaal kan worden verplicht, op welk danig ogenblik, en zonder dat vooraf een uitkering tot levensonderhoud reeds zou zijn vastgesteld.

Deze verduidelijking van de tekst van het wetsvoorstel wordt algemeen aanvaard.

*
**

Het derde amendement strekt ertoe een wijziging te brengen aan het vierde lid van het artikel, nl. de toevoeging van het woord « alleen ».

Deze voorgestelde wijziging wordt niet aanvaard door de Commissie die van oordeel is dat de beginselen van het artikel toepasselijk moeten zijn in hun geheel.

Er wordt echter een gewijzigde tekst aanvaard door toevoeging van de bepaling dat de aanvraag aan de erfgenamen van de tot de uitkering gehouden echtgenoot dient te geschieden binnen het jaar van het overlijden.

Le rapporteur a exposé les raisons pour lesquelles il estime ne pas pouvoir accepter cette modification :

1. La fixation d'un délai de forclusion aurait pour effet de rendre le régime du divorce plus avantageux que celui de la séparation de corps, dans lequel, par essence, la pension peut toujours être obtenue et soumise à revision.

2. Elle est susceptible de créer des injustices; en effet, il peut arriver qu'au moment du divorce, l'époux innocent ne se trouve pas dans les conditions requises pour obtenir la pension. Or, si la situation venait à changer quelques années plus tard, il se verrait privé de tout droit. Cela ne paraît pas raisonnable, d'autant que le projet crée, précisément, la possibilité de revoir et d'adapter le montant de la pension.

Par ailleurs, on a fait remarquer que l'adoption du délai de cinq ans pousserait tous ceux qui ont obtenu le divorce à réclamer une pension, afin d'échapper à la forclusion.

Les auteurs des amendements ont fait valoir que la nature juridique de la pension après séparation de corps n'est pas la même que celle de la pension après divorce. Au demeurant, ils croient souhaitable de réduire au minimum les rapports entre ex-époux et d'exclure tout recours à l'expiration d'une certaine période. A quoi il a été répondu que le projet crée précisément une possibilité de revision en cas de nécessité ou de modification survenue dans les besoins ou les ressources.

Finalement, l'amendement relatif au délai de cinq ans a été rejeté par 7 voix contre 3.

*
**

Le second amendement déposé par M. Jottrand tend à modifier l'alinéa 3 de l'article, de manière à préciser que l'époux débiteur peut éventuellement être obligé, à tout moment, de payer un capital, même si aucune pension n'a été arrêtée précédemment.

Cette précision apportée au texte de la proposition de loi a recueilli l'adhésion unanime de votre Commission.

*
**

Le troisième amendement tend à insérer le mot « seul » dans le texte de l'alinéa 4 de l'article.

Votre Commission n'a pas admis cette modification, estimant que les principes énoncés par l'article doivent être applicables dans leur ensemble.

Elle a cependant ajouté au texte une disposition fixant le délai pour réclamer la pension aux héritiers de l'époux débiteur, à un an à partir du décès.

Deze bepaling die eveneens voorkomt in artikel 205 van het Burgerlijk Wetboek wordt door de Commissie aanvaard en de tekst is dus als volgt :

« De uitkering is een last van de erfenis; zij wordt opgebracht door alle erfgenamen en, zo nodig, door de bijzondere legatarissen naar evenredigheid van hetgeen zij genieten, met dien verstande dat de bepaling van het voorgaande lid ten aanzien van ieder van hen toepasselijk is. De termijn waarbinnen de uitkering moet worden gevorderd van de erfgenamen is een jaar, te rekenen van het overlijden. Heeft de overledene verklaard dat bepaalde legaten bij voorkeur boven de andere moeten worden voldaan, dan dragen die legaten in de uitkering slechts bij voor zover de inkomsten uit de andere daartoe niet voldoende zijn. »

Deze tekst zal in de plaats komen van het laatste lid van de tekst die voordien door de Commissie was aanvaard.

**

Het aldus gewijzigd ontwerp is met algemene stemmen aangenomen.

Dit aanvullend verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,
A. DUA.

De Voorzitter,
H. ROLIN.

**

TEKST AANGENOMEN
DOOR DE COMMISSIE.

Nieuw opschrift :

**Ontwerp van wet
betreffende de uitkering na echtscheiding.**

ENIG ARTIKEL.

Artikel 301 van het Burgerlijk Wetboek wordt vervangen als volgt :

« De rechtbank kan aan de echtgenoot die de echtscheiding heeft verkregen, uit de goederen en inkomsten van de andere echtgenoot, een uitkering toekennen, die hem in staat stelt even goed in zijn bestaan te voorzien als het geval was tijdens het huwelijk.

» Het bedrag van de aldus bepaalde uitkering volgt de wisselingen van de kosten van levensonderhoud; het kan worden aangepast aan de aanmerkelijke wijzigingen in de behoeften of de bestaansmiddelen van de partijen; in geen geval mag het een derde van de inkomsten van de tot uitkering gehouden echtgenoot te boven gaan.

» De uitkering kan te allen tijde in kapitaal worden vastgesteld, hetzij in onderlinge overeenstemming tussen de partijen, hetzij, op aanvraag van een van hen, bij beslissing van de rechtbank.

Cette disposition, qui figure déjà à l'article 205 du Code civil, a été adoptée par la Commission. Le texte est donc rédigé comme suit :

« La pension est une charge de la succession; elle est supportée par tous les héritiers et, au besoin, par les légataires particuliers, proportionnellement à leur émolument, étant entendu qu'à l'égard de chacun d'eux la disposition de l'alinéa précédent est applicable. Le délai pour réclamer la pension aux héritiers est d'un an à partir du décès. Si le défunt a déclaré que certains legs doivent être acquittés de préférence aux autres, ces legs ne contribuent à la pension que pour autant que le revenu des autres n'y suffise pas. »

Ce texte remplacera le dernier alinéa de celui adopté précédemment par la Commission.

**

Le projet ainsi modifié a été adopté à l'unanimité.

Le présent rapport complémentaire a été approuvé à l'unanimité.

Le Rapporteur,
A. DUA.

Le Président,
H. ROLIN.

**

TEXTE ADOPTÉ
PAR LA COMMISSION.

Nouvel intitulé :

**Projet de loi
relatif à la pension après divorce.**

ARTICLE UNIQUE.

L'article 301 du Code civil est remplacé par le texte suivant :

« Le tribunal peut accorder à l'époux qui a obtenu le divorce, sur les biens et les revenus de l'autre époux, une pension lui permettant d'assurer son existence dans des conditions équivalentes à celles dont il bénéficiait durant le mariage.

» Le montant de la pension ainsi définie suit les variations du coût de la vie; il peut être adapté aux modifications notables survenues dans les besoins ou dans les ressources des parties; en aucun cas il ne peut excéder le tiers des revenus de l'époux débiteur.

» La pension peut à tout moment être fixée en capital, soit de l'accord des parties, soit à la demande d'une d'elles par décision du tribunal.

« De uitkering is een last van de erfenis; zij wordt opgebracht door alle erfgenamen en, zo nodig, door de bijzondere legatarissen naar evenredigheid van hetgeen zij genieten, met dien verstande dat de bepaling van het voorgaande lid ten aanzien van ieder van hen toepasselijk is. De termijn waarbinnen de uitkering moet worden gevorderd van de erfgenamen, is één jaar, te rekenen van het overlijden. Heeft de overledene verklaard dat bepaalde legaten bij voorkeur boven de andere moeten worden voldaan, dan dragen die legaten in de uitkering slechts bij voor zover de inkomsten uit de andere daartoe niet voldoende zijn. »

« La pension est une charge de la succession; elle est supportée par tous les héritiers et, au besoin, par les légataires particuliers, proportionnellement à leur émolument, étant entendu qu'à l'égard de chacun d'eux la disposition de l'alinéa précédent est applicable. Le délai pour réclamer la pension aux héritiers est d'un an à partir du décès. Si le défunt a déclaré que certains legs doivent être acquittés de préférence aux autres, ces legs ne contribuent à la pension que pour autant que le revenu des autres n'y suffise pas. »